

Broj:02-05-6482-8/13
Sarajevo, 21.03.2013. godine

Na osnovu čl. 22. i 24. stav 4. Zakona o Vladi Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 24/03 - Prečišćeni tekst), Vlada Kantona Sarajevo, na 16. sjednici održanoj 21.03.2013. godine, donijela je sljedeći

ZAKLJUČAK

1. Prihvata se Izvještaj o implementaciji Odluke o proširenom obimu prava za korištenje ortopedskih pomagala, lijekova, medicinsko-sanitetskih sprava i materijala za RVI sa područja Kantona Sarajevo za 2012. godinu.
2. Predlaže se Skupštini Kantona Sarajevo da, u skladu sa Poslovníkom Skupštine Kantona Sarajevo, usvoji Izvještaj iz tačke 1. ovog Zaključka.

P R E M I J E R

Suad Zeljković

Dostaviti:

1. Predsjedavajuća Skupštine Kantona Sarajevo
2. Skupština Kantona Sarajevo
3. Premijer Kantona Sarajevo
4. Ministarstvo zdravstva
5. Evidencija
6. A r h i v a

web: <http://vlada.ks.gov.ba>
e-mail: vlada@vlada.ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 562-068, 562-070
Fax: + 387 (0) 33 562-211
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

Na osnovu člana 13. tačka b. i člana 18. tačka b. Ustava Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 1/96, 2/96 – Ispravka, 3/96 – Ispravka, 16/97 – Amandmani (I–XIII), 14/00 (Amandmani XIV–XV), 4/01 (Amandmani XVI–XVIII) i 28/04 – (Amandmani XIX–XLII), a u vezi sa članom 33. Zakona o zdravstvenom osiguranju („Službene novine Federacije BiH“, br. 30/97, 7/02, 70/08 i 48/11), članom 7. Zakona o dopunskim pravima boraca/branitelja Bosne i Hercegovine („Službene novine Kantona Sarajevo“, br: 2/02 i 28/03), te Odluke o proširenom obimu prava za korištenje ortopedskih pomagala, lijekova, medicinsko-sanitetskih sprava i materijala za RVI sa područja Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, br: 13/04, 11/06, 16/11) i na osnovu člana 120. Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 41/12 – Drugi novi prečišćeni tekst), Skupština Kantona Sarajevo, na sjednici održanoj dana _____ godine, povodom razmatranja Izvještaja o implementaciji Odluke o proširenom obimu prava za korištenje ortopedskih pomagala, lijekova, medicinsko-sanitetskih sprava i materijala za RVI sa područja Kantona Sarajevo u 2012. godini, donijela je sljedeći

ZAKLJUČAK

Usvaja se Izvještaj o implementaciji Odluke o proširenom obimu prava za korištenje ortopedskih pomagala, lijekova, medicinsko-sanitetskih sprava i materijala za RVI sa područja Kantona Sarajevo u 2012. godini

Broj:
Sarajevo:

PREDSJEDAVAJUĆA
SKUPŠTINE KANTONA SARAJEVO

Prof. dr Mirjana Malić

web: <http://skupstina.ks.gov.ba>
e-mail: skupstina@skupstina.ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 562-055
Fax: + 387 (0) 33 562-210
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

I ZVJEŠTAJ

o implementaciji Odluke o proširenom obimu prava za korištenje ortopedskih pomagala, lijekova, medicinsko-sanitetskih sprava i materijala za RVI sa područja Kantona Sarajevo u 2012. godini

I - UVOD

Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo u protekloj 2012. godini vršilo je između ostalog obradu i ovjeru potreba za lijekove, ortopedska pomagala, medicinsko sanitetske sprave i materijale za ratne vojne invalide sa područja Kantona Sarajevo, prema medicinskim indikacijama a po preporuci ljekara specijaliste, iz oblasti zdravstvene zaštite RVI.

Obim prava je utvrđen **Odlukom o proširenom obimu prava za korištenje ortopedskih pomagala, lijekova, medicinsko-sanitetskih sprava i materijala za ratne vojne invalide sa područja Kantona Sarajevo** (»Službene novine Kantona Sarajevo«, broj: 13/04, 11/06, 16/11), i to čl. 8. i 7. kojim je utvrđena jedinstvena lista ortopedskih pomagala i medicinsko - sanitetskih sprava i materijala: medicinske indikacije, rokovi korištenja i učešće Ministarstva zdravstva, dok čl. 5. i 6. pomenute Odluke definiše ostvarivanje prava na specifične lijekove i oslobađanje participacije za lijekove sa Liste lijekova koji se propisuju i izdaju na teret sredstava Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo.

Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo svakodnevno dobiva i rješava zahtjeve ratnih vojnih invalida pojedinačno kao i zahtjeve upućene od strane Udruženja ratnih vojnih invalida radi rješavanja njihovih potreba a na osnovu medicinskih indikacija, odnosno na osnovu nalaza nadležne zdravstvene ustanove.

II - IMPLEMENTACIJA ODLUKE

Odlukom o proširenom obimu prava za korištenje ortopedskih pomagala, lijekova, medicinsko-sanitetskih sprava i materijala za ratne vojne invalide sa područja Kantona Sarajevo (»Službene novine Kantona Sarajevo«, broj 13/04), utvrđen je prošireni obim prava na zdravstveno osiguranje ratnih vojnih invalida.

Potrebe ratnih vojnih invalida ostvaruju se putem posebnog obrasca za te namjene, obrazac RVIO-04, na kojima ljekar specijalista prema medicinskim indikacijama a u skladu sa potrebama preporučiti ortopedsko pomagalo ili medicinsko – sanitetske sprave i materijale.

Takvi obrasci prvo podliježu ovjeri u opštinskim poslovnicama Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo na iznos koji je regulisan Uredbom o obimu, uslovima i načinu ostvarivanja prava osiguranih lica na korištenje ortopedskih i drugih pomagala, endoproteza, stomatološko – protetske pomoći i stomatološko – protetskih nadomjestaka ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 38/07, 29/08), a koji se odnosi na sve osiguranike Kantona Sarajevo s tim da se za populaciju RVI u Ministarstvu zdravstva Kantona Sarajevo ovjerava pomenuti obrazac na iznos koji je regulisan proširenim obimom zdravstvenog osiguranja. U Zavodu zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo ratni vojni invalidi ostvaruju pravo kao i drugi osiguranici tako da Zavod

zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo u 2012. godini nije imalo posebno planirana sredstva za ovu kategoriju.

U budžetu Kantona Sarajevo za 2012. godinu na poziciji Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo planirana su i utrošena sredstva u iznosu od **1.461.518,00 KM** za ove namjene.

Na području Kantona Sarajevo registrovano je 10.500 ratnih vojnih invalida od toga oko 1000 amputiraca, te 76 ratnih vojnih invalida – paraplegičara.

Pomenutom Odlukom o proširenom obimu prava za korištenje ortopedskih pomagala, lijekova, medicinsko-sanitetskih sprava i materijala za ratne vojne invalide sa područja Kantona Sarajevo ratni vojni invalidi sa područja Kantona Sarajevo imaju prava na :

- Ortopedska pomagala,
- Lijekove,
- Medicinsko – sanitetski materijal.

1. - Ortopedska pomagala

Ratni vojni invalidi na osnovu medicinskih indikacija, po preporuci ljekara specijaliste – ordinarijusa, a na osnovu nalaza nadležne zdravstvene ustanove uz popunjeni obrazac zahtjeva ostvaruju prava na slijedeća ortopedska pomagala :

- Naočale (okvir i korekciona stakla),
- Očne proteze,
- Aparat za pojačanje sluha,
- Parcijalna i totalna zubna proteza,
- Mider sa metalnim i plastičnim pojačanjem za deformacije kičme,
- Zaštitne naočale i štap za slijepa lica,
- Endotrahealna kanila.

Kroz prošireni obim prava **ratni vojni invalidi sa gubitkom gornjih ili donjih ekstremiteta** za čiju nabavku sredstva obezbjeđuje i Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo, pored Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo obezbjeđuju slijedeća pomagala:

- Proteze za gornje ekstremitete (šaka, podlakatna, egzartikulacija lakta, nadlakatna, egzartikulacija ramenog zgloba),
- Proteze za donje ekstremitete (djelimična amputacija stopala, proteza stopala, podkoljena, egzartikulacija koljenog zgloba, nadkoljena, i egzartikulacija zgloba kuka, ortopedske cipele uz protezu),
- Endoproteze (proteza za kuk, proteza za koljeno ili rame, endoproteza lakta),
- Aparati za gornje ekstremitete (ortoza za šaku sa mehaničkom funkcijom, radijalis aparat od plastične mase i dvodjelna ortoza za ruku sa mehanizmom fleksije i ekstenzije),
- Pomagala (navlake za bataljak, silikonske čarape, podlakatne i podpazušne štake, hodalice).

Ratni vojni invalidi – paraplegičari ostvaruju pravo na sljedeća pomagala :

- Invalidska kolica na mehanički pogon, te rezervni dijelovi (gume vanjske i unutrašnje, kočnice i felge),
- Antidekubitalni zračni gumeni jastuk,
- Antidekubitalni zračni gumeni madrac,
- Sanitarna pomagala (kolica za kupanje, kran za kupanje, lift za kupanje),

1.a) Realizacija zahtjeva - ortopedska pomagala :

U toku 2012.godine Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo je zaprimilo, obradilo i odobrilo **2 324** zahtjeva, najčešće u vidu potpunih potreba (zaprimljeni zahtjev obuhvata primjerice: protezu, ort.cipele uz protezu, navlake za bataljak, štake, i sl., kao i potpunih potreba u medicinsko sanitetskim spravama i materijalu(program inkontinencije) za RVI - paraplegičare), kako slijedi:

Tabela broj 1: Prikaz ukupnog broja zahtjeva

Redni broj	POMAGALA I MEDICINSKO - SANITETSKI MATERIJAL	BROJ ODOBRENIH ZAHTJEVA
1.	Zahtjevi RVI za ortopedska pomagala	1 792 zahtjeva
2.	Tromjesečne potrebe za RVI – paraplegičare	304 zahtjeva
3.	Jednomjesečne potrebe za RVI	228 zahtjeva
	UKUPNO :	2 324 zahtjeva

U toku 2012.godine zaprimljeno je **1 792** zahtjeva za nabavku ortopedskih pomagala.

Tabela broj 2: Tabelarni prikaz broja zahtjeva prema vrsti ortopedskih pomagala

Br.	VRSTA ORTOPEDSKOG POMAGALA	BROJ IZDATIH ZAHTJEVA
1.	Naočale (okviri i stakla)	684
2.	Ortopedske cipele uz protezu	320
3.	Navlake za bataljak, Silikonske čarape	303
4.	Podkoljena proteza	93
5.	Nadkoljena proteza i egzartikulacija koljenog zgloba	44
6.	Proteza stopala	22
7.	Silikonski lajner ,	139
8.	Slušni aparat Mider platneni sa metalnim pojačanjem	42
9	Štake	17
10.	Očna proteza(staklena i akrilatna)	8
11.	Nadlakatna proteza, podlakatna proteza, proteza šake	14
12.	Ostalo (invalidska kolica, rezervni dijelovi za invalidska kolica, zubna proteza , kran ili kolica za kupanje, antidekubitalni jastuk ili madrac, ortoze, itd.)	66
13.	UKUPNO :	1 792

Svi zahtjevi pozitivno su riješeni. Zahtjevi budu protokolirani, obrađeni i izdati odmah.

Rad sa strankama obavlja se kontinuirano kroz ovjeru receptata, prijem i obradu zahtjeva za ortopedska pomagala, zahtjeva za jednomjesečne i tromjesečne potrebe medicinsko – sanitetskog materijala, formiranje evidencije i baze podataka, kontrolu i provjeru ovjerenih receptata, obrazaca te faktura pristiglih na naplatu, a koji se odnose na rad ove službe.

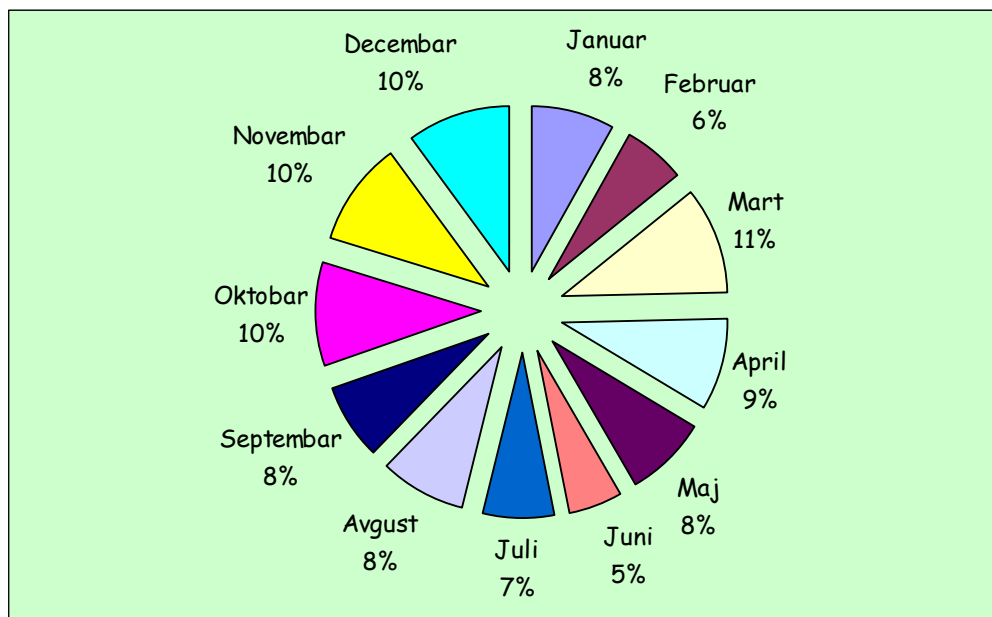
Tabela broj 3: Prikaz broja zahtjeva po mjesecima

Mjesec	Broj primljenih zahtjeva
Januar	146
Februar	109
Mart	189
April	157
Maj	144
Juni	94
Juli	127
Avgust	150
Septembar	135
Oktobar	180
Novembar	181
Decembar	180
Najveći broj zahtjeva	189
Najmanji broj zahtjeva	94
Broj mjeseci	12
Prosječni broj zahtjeva godišnje	149,3333333
Zbirni broj zahtjeva	1792

Iz navedene tabele broj 3: može se vidjeti da se u toku jednog mjeseca zaprimi, obradi i izda od maksimalno 189 do najmanje 94 zahtjeva mjesečno za različita ortopedska pomagala, a da je broj zahtjeva prosječno oko cca 150 zahtjeva mjesečno.

Najviše zahtjeva bilo je Martu 189(11%), a zatim u Novembru 181(10%), Oktobru 180(10%) i Decembru 180(10%) ukupnog broja zahtjeva za ortopedskim pomagalima u 2012.godini.

Grafikon broj 1: Statistički prikaz realiziranih zahtjeva po mjesecima

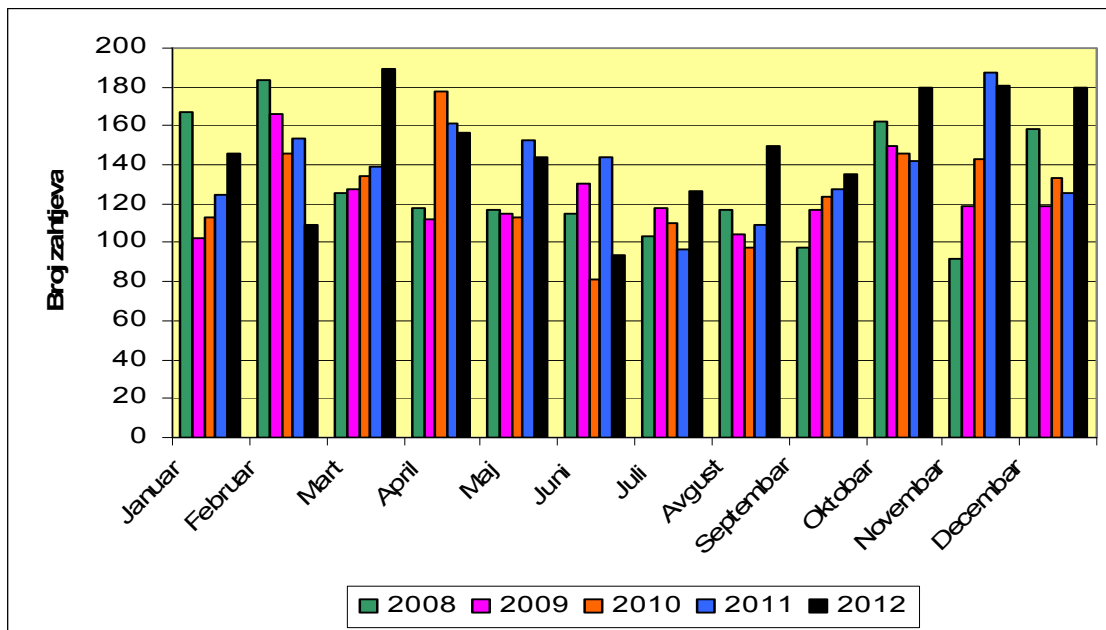
Mjesec	Broj primljenih zahtjeva po godinama				
	2008	2009	2010	2011	2012
	2008	2009	2010	2011	2012
Januar	167	102	113	125	146
Februar	184	166	146	154	109
Mart	126	128	134	139	189
April	118	112	178	161	157
Maj	117	115	113	153	144
Juni	115	130	81	144	94
Juli	103	118	110	97	127
Avgust	117	104	98	109	150
Septembar	98	117	124	128	135
Oktobar	162	150	146	142	180
Novembar	92	119	143	187	181
Decembar	158	119	133	126	180
Najveći broj zahtjeva	184	166	178	187	189
Najmanji broj zahtjeva	92	102	81	97	94

Prosječni broj zahtjeva godišnje	129,75	123,333333	126,6	138,8	149,3
Zbirni broj zahtjeva	1557	1480	1519	1665	1792

Tabela broj 4: Broj realiziranih zahtjeva po mjesecima od 2008- 2012 god.

Uporednom analizom po godinama od 2008. do 2012.godine bilježimo blagi porast realizacija prava na ortopedska pomagala, što je prikazano tabelom broj 4.

Grafikon broj 2: Uporedna analiza realiziranih zahtjeva po mjesecima

Uvidom u grafički prikaz realizacije zahtjeva vidimo da imamo blagi pad broja zahtjeva u ljetnjim mjesecima a da se broj održava u ostalim mjesecima tokom godine.

2. – Medicinsko sanitetske sprave i materijali

Ratni vojni invalidi – paraplegičari i u toku 2012.godine ostvarili su pravo na medicinsko – sanitetske sprave i materijal(program inkontinencije) i to kako slijedi :

- Pelene,
- Stalni Foley kateter,
- Jednokratni kateter,
- Kесе za urin sa ispustom,
- Urin vrećice uz nogu,
- Urinar sa trakom ili samoljepljivi,
- Gel ze kateteriziranje,
- Nesterilne rukavice,
- Sterilne gaze,
- Zavoji,
- Flasteri,
- Sredstva za dezinfekciju,

- Podloge za bolesnike.

Sredstva za nabavku medicinsko – sanitetskog materijala za **ratne vojne invalide – paraplegičare, kojih na području Kantona Sarajevo ima 76**, obezbjeđuju se u Zavodu zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo na iznos koji je utvrđen Uredbom o obimu, uslovima i načinu ostvarivanja prava osiguranih lica na korištenje ortopedskih i drugih pomagala, endoproteza, stomatološko – protetske pomoći i stomatološko – protetskih nadomjestaka (“Službene novine Kantona Sarajevo”, br: 38/07, 29/08), koja mogu da ostvare svi osiguranici – civili, a kao prošireni obim za ratne vojne invalide prava drugi dio iznosa obrasca RVIO – 04, ovjerava Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo.

2.a) Realizacija medicinsko – sanitetskih sprava i materijala

U toku 2012. godine ukupno je zaprimljeno i realizovano **532** zahtjeva za izdavanje medicinsko – sanitetskih sprava i materijala za ratne vojne invalide i ratne vojne invalide – paraplegičare članove Udruženja ratnih vojnih invalida paraplegičara sa područja Kantona Sarajevo koje broji 76 članova.

U cilju skraćenja procedure, obezbjeđenje i ovjera potreba za ratne vojne invalide – paraplegičare članove Udruženja vrši se u vidu tromjesečnih potreba, dok je 19 ratnih vojnih invalida u 2012. godini prema medicinskim indikacijama, a nakon pregleda ljekara specijaliste, vršilo nabavku medicinsko – sanitetskih sprava i materijala jedanput mjesečno.

Tabela broj 5: Tabelarni prikaz broja zahtjeva za med. –sanitetski materijal

Redni broj	POMAGALA I MEDICINSKO - SANITETSKI MATERIJAL	BROJ ODOBRENIH ZAHTJEVA
1.	Tromjesečne potrebe za RVI – paraplegičare	304 zahtjeva
2.	Jednomjesečne potrebe za RVI	228 zahtjeva
	UKUPNO :	532 zahtjeva

Svi zahtjevi (jednomjesečni i tromjesečni) za medicinsko-sanitetskim materijalima bili su odmah obrađeni i izdati.

3. - Lijekovi

Odlukom o proširenom obimu prava za korištenje ortopedskih pomagala, lijekova, medicinsko-sanitetskih sprava i materijala za ratne vojne invalide sa područja Kantona Sarajevo saglasno članu 6. (»Službene novine Kantona Sarajevo«, broj: 13/04, 11/06, 16/11), ratni vojni invalidi oslobađaju se participacije za lijekove propisane Odlukom o listi lijekova Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj: 19/12).

Spomenuta lista lijekova sadrži Listu A sa 634 i Listu B sa 243 različitih oblika, jačine i pakovanja lijekova za liječenje različitih oboljenja. Lista lijekova sa ukupno 877 različitih oblika, jačine i pakovanja lijekova je dostupna bez bilo kakvog učešća u cijeni lijeka kategoriji ratnih vojnih invalida, u skladu sa obaveznim i proširenim vidom zdravstvenog osiguranja.

Putem proširenog obima prava definisanog u Odluci primjenom tzv. crvenog RVI recepta ova specifična skupina oslobođena je plaćanja bilo kakve participacije odnosno ličnog učešća u cijeni

lijeka, a razliku cijene do punog iznosa (iznos do 75%, 50% i 25%), snosi Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo.

Razlika do punog iznosa cijene fakturisana je Ministarstvu zdravstva Kantona Sarajevo od strane Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo kroz tromjesečne uplate, u četiri navrata u kalendarskoj 2012. godini što je u skladu sa Sporazumom o plaćanju između Zavoda zdravstvenog osiguranja i Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo.

Finansijske obaveze proistekle iz ovog Sporazuma vezano za član: 6. pomenute Odluke tj. participacije za lijekove sa Liste lijekova za 2012.godinu iznosila je **354.511,51 KM**, novčani iznosi na ime participacije za lijekove su manji nego su iznosili u proteklom periodu.

Osim toga vršena je i ovjera recepata kategoriji RVI- paraplegičara za specifične lijekove (član 9. Odluke o proširenom obimu prava), prema medicinskim indikacijama a po preporuci ljekara specijaliste i to:

- Baksofen tbl.(lioresal), miorelaksans- za spazam mišića.
- Oxybutinin chloride tbl.(ditropan) za urinarnu inkontinenciju i česti nagon za mokrenjem.
- Sildenafil tbl (viagra, dinamico, revatio), tadalafil tbl.(visarsin i cialiv), kao i verdanafil tbl.(levitra), kod erektilne disfunkcije.
- Antibiotici prema antibiogramu, bez obzira o kojem se antibiotiku radi.

U toku 2012. godine svakodnevno su ovjeravani recepti iz člana 9. Odluke za kategoriju RVI- paraplegičara.

4. - Pregled troškova

Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo za implementaciju Odluke o proširenom obimu prava za korištenje ortopedskih pomagala, lijekova, medicinsko-sanitetskih sprava i materijala za ratne vojne invalide sa područja Kantona Sarajevo u 2012. godini raspolagalo je i utrošilo ukupno cca **1.461.518,00 KM**. Od toga na ime ortopedskih pomagala utrošeno je **1.107.006,46KM**, a na ime lijekova utrošeno je ukupno **354.511,51KM**.

Tabela broj 6: Tabelarni prikaz budžetom planiranih sredstava za ortopedska pomagala i medicinsko – sanitetski materijal :

Br.	MEDICINSKA POMAGALA I PREPARATI	IZNOS
1.	Ortopedska pomagala i medicinsko – sanitetski materijal	1.107.006,46KM
2.	Lijekovi	354.511,51KM
	UKUPNO :	1.461.518,00KM

Ministarstvu zdravstva Kantona Sarajevo fakturisano je na ime participacije u vidu tromjesečnih faktura na lijekove sa Liste lijekova koji se izdaju na teret Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo od strane Zavoda zdravstvenog osiguranja sredstva u iznosu **354.511,51 KM**. Iznosi u vidu tromjesečnih potreba u četiri navrata uplaćeni su kako slijedi u tabeli broj 7.

Tabela broj 7: Tabelarni prikaz obaveza koje je Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo izmirilo prema Zavodu zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo na ime participacije za lijekove

Br.	LIJEKOVI u toku 2012.	IZNOS
1.	LIJEKOVI za period Januar – Mart	142.204,09 KM
2.	LIJEKOVI za period April – Juni	94.517,87 KM
3.	LIJEKOVI za period Juli – Septembar	54.970,98 KM
4.	LIJEKOVI za period Januar – Mart	62.818,57 KM
5.	UKUPNO	354.511,51 KM

Na ime participacije za lijekove sa Odluke o listi lijekova Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj: 19/12) u kalendarskoj 2012.godini uplaćen je manji novčani iznos nego u proteklom razdoblju sa starom Odlukom o listi lijekova.

U svrhu obezbjeđenje potreba RVI I RVI- paraplegičara sa područja Kantona Sarajevo, Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo je u toku 2012. godine najviše saradivalo sa trgovinama medicinskim sredstvima i ortopedskim pomagalicama na malo koji su ujedno i najveći snabdjevači ortopedskih pomagala i sanitetskog materijala i to : “KS Reha”, “Ortosar” d.o.o., “Bauerfeind” d.o.o., “Otto Bock” d.o.o., “Neretva” d.d. Sarajevo, “Ortopedia Internacional” d.o.o., “Klinički centar Univerziteta u Sarajevu”, “Foto – optik Sarajevo” d.o.o., “Widex – slušni aparati” d.o.o., “Sarafon” d.o.o., Fox.trade d.o.o.,Durak-optika d.o.o.,Baroš optika d.o.o idt.

III - AKTIVNOSTI PODUZETE NA UNAPREĐENJU ZDRAVSTVENE ZAŠTITE RATNIH VOJNIH INVALIDA U TOKU 2012.godine

Na planu unapređenja zdravstvene zaštite ratnih vojnih invalida u 2012.godini provedene su sljedeće aktivnosti:

1. Na planu propisivanja ortopedskih pomagala pojednostavljen je postupak propisivanja kod RVI sa gubitkom gornjih i donjih ekstremiteta kod ponovljenog prava na pomagalo.Ratni

vojni invalidi moći će propisati pomagalo kod ljekara obiteljske medicine. Naime, na zahtjev udruženja Savez ratnih vojnih invalida Kantona Sarajevo sastanak je upriličen između predstavnika udruženja, predstavnika Zavoda zdravstvenog osiguranja i predstavnika Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo na kojem je postignut dogovor koji se odnosi na postupak propisivanja ortopedskih pomagala za RVI sa gubitkom gornjih i donjih ekstremiteta, te ista sada može propisati ljekar obiteljske medicine(do sada je bio ovlešten samo ljekar specijalist –ortoped).

Obzirom da se radi o definitivnom medicinskom stanju, kod ponovljenog prava na pomagalo prijedlog na obrascu RVIO-04 može propisati i ljekar obiteljske medicine, kako bi se skratio i olakšao put prilikom ostvarivanja prava.

Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo je izvršio tehničke i softverske pripreme i koncem 2012.godine počelo se sa implementacijom navedenog dogovora.

2. Ukazala se potreba da Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo provede postupak obavještanja svih trgovina medicinskim sredstvima i ortopedskim pomagalima na malo da su u obavezi prilikom fakturisanja ovjerenih potvrda u prilogu fakture dostaviti i isječak fiskalnog(ili Co) računa za ortopedsko pomagalo i medicinsko sanitetke sprave i materijale koji su izdati ratnom vojnom invalidu.

Navedeni postupak je proveden i uspješno okončan do polovine 2012.godine.

3. U vezi sa implementacijom pomenute Odluke u dijelu ostvarivanja prava na nabavku i izdavanje ortopedskih pomagala upućena je obavijest svim ortopedskim kućama da u svim kućama s kojima je ostvarena saradnja u proteklom periodu, uspostave jednoobrazni sistem potvrde preuzetih pomagala od strane korisnika(kroz obavezno ispunjavanje Potvrde o preuzimanju pomagala), kao i uspostave sistema namjenskog utroška ovjerenih sredstava(ispunjavanje obrazaca na ime ovjerenog pomagala i iznosa koji je u tu namjenu ovjeren), a sve u cilju unapređenja zdravlja ove specifične grupe.
4. Na planu mentalnog zdravlja ove specifične skupine Stručni tim Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo okončao je rad na implementaciji Akcionog plana Programa praćenja, prevencije i liječenja demobilisanih branilaca kao i članova njihovih porodica oboljelih od Posttraumatskog stresnog poremećaja sa područja Kantona Sarajevo, koji je većim dijelom realiziran, o čemu je Vlada i Skupština Kantona Sarajevo redovnim izvještajima obavještavana.

IV - ZAKLJUČNA RAZMATRANJA I PRIJEDLOG MJERA I AKTIVNOSTI NA UNAPREĐENJU ZDRAVSTVENE ZAŠTITE RATNIH VOJNIH INVALIDA KANTONA SARAJEVO

Na osnovu Odluke o proširenom obimu prava za korištenje ortopedskih pomagala, lijekova, medicinsko-sanitetskih sprava i materijala za ratne vojne invalide sa područja Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo" br: 13/04,11/06,16/11), u Ministarstvu zdravstva Kantona Sarajevo svakodnevno ostvaruju svoja prava veliki broj ratnih vojnih invalida sa područja Kantona Sarajevo, a na osnovu medicinskih indikacija, odnosno nalaza nadležne zdravstvene ustanove sa popunjenim obrascem zahtjeva uz medicinsku i ostalu dokumentaciju koju dostavljaju Ministarstvu zdravstva Kantona Sarajevo na obradu.

Cijeneći posebne potrebe ove specifične skupine, Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo je intenzivno radilo na rješavanju svih pristiglih zahtjeva i obezbjeđenju svih potreba kako bi se unaprijedilo zdravlje ove populacije i vršila prevencija i napredovanje postojećih bolesti i stanja.

Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo je u potpunosti riješilo sve pristigle zahtjeve ratnih vojnih invalida sa područja Kantona Sarajevo u najkraćem vremenskom intervalu na zadovoljstvo ove specifične grupe.

Na osnovu svega navedenog može se zaključiti da je zdravstvena zaštita ratnih vojnih invalida sa područja Kantona Sarajevo kvalitetna, te da sa istom dinamikom treba nastaviti i u narednom periodu.

S ciljem da se još više poboljša zdravstvena zaštita RVI i ratnih vojnih invalida-paraplegičara, Ministarstvo zdravstva predlaže da se nastavi sa slijedećim aktivnostima:

1. Nastaviti sa kontinuiranim upoznavanjem populacije RVI i paraplegičara sa obimom prava utvrđenih Odlukom kao i o Izmjenama i dopunama Odluke kao i Informisanje ljekara o Izmjenama i dopunama Odluke o proširenom obimu prava za korištenje ortopedskih pomagala, lijekova, medicinsko-sanitetskih sprava i materijala za ratne vojne invalide sa područja Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", br: 13/04, 11/06 te posebno 16/11), s tim u vezi pojačati kontrolu propisivanja lijekova.

2. U narednom periodu potrebno je provesti aktivnosti na usklađivanju spomenute Uredbe ortopedskih pomagala kao i Odluke o proširenom obimu prava sa osnovnim paketom *Lista ortopedskih i drugih pomagala koji se mogu propisivati u okviru obaveznog zdravstvenog osiguranja („Službene novine Federacije BiH“ broj: 21/09) od 1.4.2009.godine, usvojenom na Federalnom nivou.*

O B R A Z L O Ž E N J E

Na osnovu člana 7. Zakona o dopunskim pravima boraca-branitelja Bosne i Hercegovine («Službene novine Kantona Sarajevo» br: 2/02 i 28/03), a u vezi sa članom 33. Zakona o zdravstvenom osiguranju («Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine» br: 30/97 i 7/02), utvrđeno je pravo osiguranih lica na korištenje ortopedskih i drugih pomagala, stomatološko-protetsku pomoć i pravo na korištenje lijekova.

Na osnovu Odluke o proširenom obimu prava za korištenje ortopedskih pomagala, lijekova, medicinsko-sanitetskih sprava i materijala za ratne vojne invalide sa područja Kantona Sarajevo («Službene novine Kantona Sarajevo» broj 13/04), u Ministarstvu zdravstva Kantona Sarajevo svakodnevno ostvaruju svoja prava veliki broj ratnih vojnih invalida sa područja Kantona Sarajevo, a na osnovu medicinskih indikacija, odnosno nalaza nadležne zdravstvene ustanove sa popunjenim obrascem zahtjeva te uz medicinsku dokumentaciju te ostalu dokumentaciju koju dostavlja Ministarstvu zdravstva Kantona Sarajevo na obradu.

U toku 2012. godine Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo je iz Budžeta Kantona Sarajevo imalo planiranih i utrošilo **1.461.518,00KM** za ove namjene.

U Zavodu zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo ratni vojni invalidi ostvaruju pravo kao i drugi osiguranici tako da Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo u Finansijskom planu prihoda i rashoda obaveznog zdravstvenog osiguranja u 2012. godini nije imalo posebno planirana sredstva za ovu kategoriju.

Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo kao i Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo je u potpunosti riješilo sve pristigle zahtjeve ratnih vojnih invalida sa područja Kantona Sarajevo u najkraćem vremenskom intervalu na zadovoljstvo ove rizične grupe.

Imajući u vidu navedeno potrebno je da Vlada Kantona Sarajevo prihvati navedeni Izvještaj i da isti dostavi Skupštini Kantona Sarajevo na usvajanje.

IZVOD IZ ZAKONA O ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU

Četvrtak, 25. decembra/prosinca 1997.

SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH

Broj 30 - Strana 657

- liječenje zaraznih bolesti,
- liječenje akutnih, hroničnih bolesti u slučajevima i stanjima kada ugrožavaju život,
- zdravstvenu zaštitu djece do navršene 15 godine života,
- zdravstvenu zaštitu redovnih učenika i studenata,
- otkrivanje i liječenje endemske nefropatije,
- liječenje malignih oboljenja i inzulo ovisnog dijabetisa,
- zdravstvenu zaštitu u trudnoći i materinstvu,
- zdravstvenu zaštitu duševnih bolesti koji zbog prirode i stanja bolesti mogu da ugroze svoj život i život drugih lica, ili oštete materijalna dobra,
- zdravstvenu zaštitu oboljelih od progresivnih neuromišićnih oboljenja, paraplegije, kvadriplegije, cerebralne paralize i multipleks skleroze,
- provođenje obavezne imunizacije provi dječijih zaraznih oboljenja,
- liječenje povreda na radu i profesionalnih oboljenja,
- zdravstvenu zaštitu građana iznad 65 godina života, **pod uvjetom da po članu domaćinstva nemaju prihode veće od prosječne plaće na području Federacije, ostvarene u prethodnom mjesecu,**
- liječenje narkomanije,
- službu prikupljanja krvi.

Parlament Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Parlament Federacije), će po osnovu stava 1. alineja 3. ovog člana, na prijedlog Vlade Federacije za svaku godinu odrediti "paket zdravstvenih prava".

Član 33.

Osigurana lica, pored prava iz člana 32. ovog zakona imaju pravo, u skladu a utvrđenom medicinskom indukcijom, na korištenje ortopedskih i drugih pomagala, stomatološko-protetsku pomoć i stomatološko-protetske nadomjestke, kao i pravo na korištenje lijekova čije je stavljanje u promet odobrio ministar zdravstva, a nalaze se na listi lijekova koji se osigurancima mogu propisati na teret sredstava kantonalnog zavoda osiguranja.

Obim prava iz stava 1. ovog člana utvrdit će se kantonalnim propisima.

Član 34.

Zdravstvena zaštita koja se ovim zakonom osigurava, provodi se kao:

- primarna,
- specijalističko-konsultativna i
- bolnička.

Član 35.

Pravo na zdravstvenu zaštitu obuhvaćeno obaveznom zdravstvenim osiguranjem podrazumijeva osiguranje zdravstvenog standarda pod jednakim uvjetima za osigurana lica u zadovoljavanju potreba u primarnoj, specijalističko-konsultativnoj i bolničkoj zdravstvenoj zaštiti s odgovarajućom medicinskom rehabilitacijom.

Obim prava obaveznog zdravstvenog osiguranja iz člana 32. ovog zakona, za svaku kalendarsku godinu utvrdit će Parlament Federacije.

Standarde i normative zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja i Pravilnik o načinu ostvarivanja prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja donosi ministar zdravstva.

Član 36.

Kod povreda na radu, ili oboljenja od profesionalne bolesti, osigurancima se obavezno osigurava:

1. zdravstvena zaštita i sprovođenje mjera otkrivanja i sprečavanja povreda na radu i oboljenja od profesionalne bolesti,

2. odgovarajuća medicinska pomoć i pravo na ortopedsku pomagala radi liječenja i medicinske rehabilitacije od posljedica povreda na radu i oboljenja od profesionalnih bolesti radi uspostavljanja radne sposobnosti,
3. naknada putnih troškova u vezi s korišćenjem zdravstvene zaštite i rehabilitacije prouzrokovane povredom na radu, odnosno oboljenjem od profesionalne bolesti,
4. naknada plaće za svo vrijeme trajanja bolovanja prouzrokovane povredom na radu, odnosno oboljenjem od profesionalne bolesti.

Član 37.

Zdravstvena zaštita iz člana 34. ovog zakona pruža se osiguranim licima u zdravstvenim ustanovama i kod privatnih zdravstvenih radnika s kojima je kantonalni zavod osiguranja zaključio ugovor o pružanju zdravstvene zaštite.

Član 38.

Ugovorima iz člana 37. utvrđuju se: vrsta, obim i kvalitet zdravstvenih usluga koje zdravstvena ustanova pruža osiguranim licima, naknade koje kantonalni zavod osiguranja plaća za pružanje ugovornih usluga, način obračunavanja i plaćanja usluga i druga uzajamna prava i obaveze ugovorača.

Osnovne, kriterije i mjerila za zaključivanje ugovora iz člana 37. ovog zakona odredit će se kantonalnim propisima.

Osnovama, kriterijima i mjerilima iz stava 2. ovog člana osigurava se zakonito i pravilno uspostavljanje ugovornih odnosa između kantonalnog zavoda osiguranja i zdravstvenih ustanova, utvrđuju elementi koje moraju sadržavati ti ugovori, uređuje način iskazivanja vrste, obima i kvaliteta zdravstvenih usluga, način utvrđivanja naknada, način kontrole, vrste, obima i kvaliteta izvršenih zdravstvenih usluga i drugo.

Član 39.

Ugovori zaključeni između kantonalnog zavoda osiguranja i zdravstvenih ustanova na njegovom području važe, u pogledu ugovornih naknada za zdravstvene usluge, a sve kantonalne zavode osiguranja čija osigurana lica koriste usluge tih zdravstvenih ustanova.

Član 40.

Zdravstvenim ustanovama sa kojima kantonalni zavod osiguranja nije zaključio ugovor o pružanju zdravstvene zaštite, mogu se na teret fonda kantonalnog zavoda osiguranja isplatiti samo troškovi medicinske pomoći pružene osiguranim licima u hitnim slučajevima i drugi troškovi u vezi sa pružanjem te pomoći.

Član 41.

Osigurano lice ima pravo na liječenje u inozemstvu pod uvjetima i na način utvrđen posebnim propisima ako je u pitanju oboljenje koje se ne može liječiti u Federaciji Bosne i Hercegovine, a u zemlji u koju se osigurano lice uplaćuje postoji mogućnost za uspješno liječenje tog oboljenja.

Osigurano lice ima pravo da koristi zdravstvenu zaštitu u inozemstvu za vrijeme rada odnosno boravka u inozemstvu pod uvjetima i na način utvrđen posebnim propisima.

Propise iz ovog člana donosi ministar zdravstva.

4. Novčane naknade i pomoći

a) Naknada plaće

Član 42.

Osiguranci iz člana 19. tač. 1. do 7. i tač. 16. i 17. ovog zakona imaju pravo na nakandu plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad (u daljem tekstu: naknada plaće), ako su:

IZVOĐ IZ ZAKONA O BORBINSKIM PRAVIMA BORACA - BRANITELJA BOSNE I HERCEGOVINE

SLUŽBENE NOVINE
KANTONA SARAJEVO

Broj 2 - Strana 46

Utorak, 29. januara 2002.

- "Medalja primjernog borca"
kao i šehidske porodice - porodice poginulog borca -
branitelja i porodice umrlog ratnog vojnika nosioca tih
priznanja."

Član 3.

Sa borcima - braniteljima, u smislu ovog zakona, izjednačeni
su u pravima učesnici narodnooslobodilačkog antifašističkog
rata 1941. - 1945. godine, čiji je status utvrđen rješenjem
nadležnog organa.

Član 4.

O postupku za priznavanje statusa lica iz člana 1. ovog
zakona, izuzev ratnih vojnih invalida i članova šehidske porodice
- porodice poginulog borca - branitelja i porodice umrlog ratnog
vojnika invalida, posebno uputstvo donosi ministar za boračka
pitanja Kantona (u daljem tekstu: ministar za boračka pitanja).

II - PRAVA

Član 5.

Lica iz člana 1. ovog zakona imaju, prema načinu i obimu
uvidnim ovim zakonom, sljedeća prava:

1. Zdravstvena zaštita;
2. Banjsko i klimatsko liječenje (medicinska rehabilitacija);
3. Naknada putnih troškova za liječenje u inostranstvu;
4. Prava po osnovu preostale radne sposobnosti;
5. Prioritet u zapošljavanju;
6. Novčana pozajmica za otvaranje radnih mjesta;
7. Prvenstvo upisa u obrazovne ustanove i besplatno
školovanje;
8. Stipendiranje;
9. Uklanjanje arhitektonsko-urbanističkih barijera za ulazak i
korištenje stana u invalidskim kolicima;
10. Oslobođanje obaveze plaćanja naknade za pogodnost i
naknade za uređenje građevinskog zemljišta;
11. Oslobođanje obaveze plaćanja naknade za dodijeljeno
gradsko građevinsko zemljište;
12. Pravo na izgradnju stana;
13. Novčana pozajmica i dodjela sredstava za rješavanje
stambenih potreba;
14. Dodjela sredstava za održivi povratak;
15. Pravo na stan u vlasništvu;
16. Besplatna i povlaštena vožnja;
17. Naknada troškova dženaze - sahrane;
18. Podizanje nišana - nadgrobnog spomenika;
19. Posebna prava.

I. Zdravstvena zaštita

Član 6.

Lica iz člana 1. ovog zakona, ukoliko ne mogu ostvariti status
osigurano lica po propisima iz oblasti zdravstva, ostvaruju to
pravo po ovom zakonu.

U slučajevima iz prethodnog stava obaveznik uplate
doprinosa za zdravstveno osiguranje je Ministarstvo za boračka
pitanja Kantona (u daljem tekstu: Ministarstvo za boračka
pitanja).

Član 7.

O proširenom obimu prava za ratne vojne invalide poseban
propis donosi Skupština Kantona Sarajevo, do donošenja
federalnog propisa iz ove oblasti.

Propisom iz prethodnog stava naročito se utvrđuju posebni
programi koji obuhvataju finansiranje ortopedskih pomagala i
njihovih opravki u punom iznosu, te obezbjeđenje potrebnih
lijeikova i sanitetskog materijala za ratne vojne invalide, kao i
posebnog sanitetskog materijala za ratne vojne invalide -
paraplegičare.

Član 8.

Ratni vojni invalidi, članovi šehidske porodice - porodice
poginulog branitelja i umrlog ratnog vojnika invalida, kao i

članovi uže porodice ratnog vojnika invalida oslobađaju se od
obaveze ličnog učešća osiguranih lica u troškovima korištenja
zdravstvene zaštite i snošenju troškova liječenja na teritoriji
Kantona.

2. Banjsko i klimatsko liječenje (medicinska rehabilitacija)

Član 9.

Lica iz člana 1. ovog zakona, pod uslovima propisanim ovim
zakonom, imaju pravo na banjsko i klimatsko liječenje
(medicinsku rehabilitaciju).

Član 10.

Banjsko i klimatsko liječenje, prema ovom zakonu,
podrazumijeva liječenje koje je neophodno kao nastavak
liječenja od zadobivene rane, povrede, ozljede ili bolesti koje su
propisane kao indikacije za to liječenje, a koje se obavlja u
specijalizovanim zdravstvenim ustanovama u kojima se u
liječenju primjenjuje i prirodni faktor, drugim zdravstvenim
ustanovama u kojima se liječenje obavlja pretežno prirodnim
faktorom, kao i u ustanovama i privrednim društvima osnovanim
za liječenje, odmor i rekreaciju u kojima se u liječenju
primjenjuje prirodni faktor.

Član 11.

O potrebi za banjskim i klimatskim liječenjem, na osnovu
zahtjeva lica iz člana 1. ovog zakona i upute ljekara specijaliste,
odlučuje ljekarska komisija koju imenuje ministar za boračka
pitanja.

Izuzetno od odredbe prethodnog stava, ratni vojni invalid -
paraplegičar, zajedno sa pratiocem, ima pravo na banjsko i
klimatsko liječenje jedanput godišnje u trajanju od 21 dan, bez
obzira na medicinski nalaz.

Član 12.

Ministarstvo za boračka pitanja zaključuje ugovore o
banjskom i klimatskom liječenju sa ustanovama i privrednim
društvima iz člana 10. ovog zakona.

Ugovorima iz prethodnog stava naročito se utvrđuje obim i
kvalitet zdravstvenih i drugih usluga koje te ustanove i privredna
društva pružaju korisnicima, cijene tih usluga i druga međusobna
prava i obaveze.

3. Naknada putnih troškova za liječenje u inostranstvu

Član 13.

Lica iz člana 1. ovog zakona imaju pravo na naknadu
troškova prijevoza za odlazak na liječenje i povratak po završetku
liječenja, kao i naknadu troškova smještaja do deset dana, kada to
liječenje nije moguće obaviti u Bosni i Hercegovini.

Ukoliko je lice iz prethodnog stava korisnik prava na dodatak
za njegu i pomoć od strane drugog lica, ima pravo iz prethodnog
stava i za lice koje sa njim putuje u pratnji.

Član 14.

O nemogućnosti liječenja u Bosni i Hercegovini, potvrdu
izdaje ljekarski konzilij Kliničkog centra Univerziteta u
Sarajevu.

4. Prava po osnovu preostale radne sposobnosti

Član 15.

Nezaposleni ratni vojni invalid, koji je zadobio ranu,
povredu, ozljedu ili bolest po osnovu koje mu je priznat status
ratnog vojnika invalida, na osnovu preostale radne sposobnosti
ima pravo na profesionalnu rehabilitaciju, uključujući i
školovanje za obavljanje poslova za koje se traži viša stručna
sprema od one koju vojni invalid ima, ako prema općem
obrazovanju, godinama života, zdravstvenom stanju i drugim
okolnostima ima uslove za uspješnu rehabilitaciju.

Član 16.

Profesionalnom rehabilitacijom obezbjeđuje se osposob-
ljavanje za vršenje ranijeg ili drugog odgovarajućeg zanimanja.

